

Saksbehandler: kommunalsjef strategi samfunn Erica Sanger-Elnaes

Klimafond og gjennomføring av tiltak i Klima- og energiplan 2018 - 2022

Lovhjemmel:

Rådmannens innstilling:

Et utvalg av tiltak fra Klima- og energiplanens handlingsprogram finansieres fra klimafondet over en periode på 3 år fra 2019 - 2021. Følgende tiltak er prioritert.

- Den dyktige bonden
- Handlingskampanje klimasmart hverdag
- Energirådgivning
- Matvennlige familier - holdningstiltak mat
- Miljøledelse i bedrifter - kurs i samarbeid med Hadelandshagen

Følgende budsjettendring vedtas:

Budsjettendring 2019							
Kontoart	Ansvar	Tjeneste	Tekst	Utgift		Inntekt	
				Økning	Reduksjon	Reduksjon	Økning
14701	4310	3291	Den dyktige bonden	48 600			
14701	1120	1002	Klimatiltak utført av regionråd for Hadeland	128 000			
19401	1120	8801	Disp.fond Klima 2569953				176 600
			Sum	176 600	0	0	176 600
			Netto				0

Sammendrag:

I 2016 ble det opprettet et klimafond på kr. 500 000. Fondet skulle dekke utgiftene til en årlig miljøpris og til tiltak i klima- og energiplanen som den gangen var under revidering. Fondet var spesielt tenkt til lokale stimulerings tiltak for privatpersoner som etablerer fornybare energikilder i egen bolig.

I 2018 ble klima- og energiplanen vedtatt. Mange av tiltakene i planens handlingsprogram innebærer endringer innenfor egen drift eller investeringstiltak. En rekke tiltak er ikke finansiert. Denne saken legger frem forslag til bruk av klimafondet til et utvalg av tiltak i planen.

Saksutredning:

Fakta:

1. Forhold til gjeldende planverk og øvrige saker

Sak 148/15 - Handlingsprogram/økonomiplan 2016 - 2019 og årsbudsjett 2016
Vedtatt i kommunestyret 17.12.2015

Under behandling av handlingsplan/økonomiplan for 2016 - 2019, ble det etablert et klimafond på kr. 500 000,-. Utdrag fra vedtak og muntlig vedtak vedrørende klimafondet:

Klimafond

Det skal etableres et klimafond i Lunner. Kr. 500.000,- overføres fra disposisjonsfond drift i første omgang.

24. Klima og miljø: Det er ambisjoner om å styrke Lunner sitt lokale klima- og miljøarbeid.

- Lunner kommune sin klima- og miljøplan skal i 2016 revideres med forslag til konkrete tiltak. KIME (komitè for klima, infrastruktur, miljø og eiendom) er styringsgruppe for dette arbeidet. Det skal i denne planen bl.a. vurderes å opprette lokale stimuleringsiltak for privatpersoner som etablerer fornybare energikilder i egen bolig.

- Det skal etableres en årlig miljøpris til en virksomhet eller personer som har utmerket seg positivt med lokale miljø- og klimatiltak. Det er viktig å sette stor pris på den frivillige innsats, som både virksomheter og innbyggere gjør for vårt felles klima og miljø. Kr. 10.000,- skal årlig deles ut til en prisvinner. KIME (komitè for klima, infrastruktur, miljø og eiendom) har ansvar for å utarbeide kriterier og retningslinjer for prisen.

Fondet ble opprettet, og har ikke blitt belastet for noen tiltak.

Sak 11956/17 - Miljøpris i Lunner kommune

Vedtatt i kommunestyret 15.06.2017

Kriterier for utdeling av miljøpris ble vedtatt. I tillegg ble det satt av kr. 15 000 i budsjettet årlig for å dekke prisen på kr. 10 000, gjenstand og diplom.

Med dette, har det ikke vært nødvendig å dekke miljøprisen fra miljøfondet. Miljøprisen har blitt tildelt Grindvoll barnehage i 2018.

Sak 6719/18 - Klima- og energiplan for Lunner kommune 2018 - 2022
Vedtatt i kommunestyret 22.3.2018

Klima- og energiplanen for Lunner kommune ble vedtatt med et tilhørende handlingsprogram. Handlingsprogrammet består av mange tiltak, og det ble vedtatt et punkt om at disse tiltakene skulle prioriteres.

Utdrag fra vedtak:

Det lages en prioritering av tiltakene i handlingsprogrammet.

Mange av tiltakene i handlingsprogrammet går på en endring i praksis eller fokus innenfor daglig drift. Eksempler på dette er arbeid med fortetting, arbeid opp mot andre myndigheter, og utvikling av anskaffelseskrav/strategier som er klimavennlige. Det siste eksemplet koster i utgangspunktet ikke noe i utarbeidelse av anskaffelser, men vil kunne gjøre noe påvirke prisen på produktene og driften av disse. En fullstendig oversikt over tiltakene i handlingsprogrammet er lagt ved denne saken, med fargekoding for tiltak som er finansiert, ikke finansiert og usikker.

I tabellen under, kommer det frem flere tiltak som ikke er finansiert pr. d.d. I økonomi- og handlingsplan for 2019 - 2022 var det foreslått fra administrasjon en pott på kr. 300 000 over 3 år til finansiering av et utvalg av tiltakene. Potten ble fjernet i budsjettbehandlinger, men det er mulig å benytte klimafondet til å implementere tiltak fra lista.

Tiltak i Klima- og energiplanens handlingsprogram som ikke er finansiert

2.4	Etablere trygg sykkelparkering ved kollektivknutepunkt.	Politikere Samfunnsplanlegger	Jernbanelaget Grunneiere	Innen utgang av 2022	Kommunal egenandel (spleiselag) Personalressurser
3.6	Initiere mulighetsstudie for biogassanlegg i landbruket.	Landbrukskontoret	Landbrukets Fagråd Hadeland HRA	Innen 2022	Personalressurser Prosjektfinansiering Søke tilskudd
4.1	Innføre kommunal tilskuddsordning for solenergi til boliger.	Byggesaksavdeling	Klimapådriver	2018-2019	100-200 000 kr
4.2	Gi tilskudd for utskifting av eldre vedovner til rentbrennende ovner.	Byggesaksavdeling	Klimapådriver	2018-2019	100 000 kr
4.6	Initiere pilotprosjekt for solenergianlegg på låvetak.	Landbrukskontoret	Klimapådriver Glitre Energi	2019	Personalressurser Prosjektfinansiering Søke tilskudd
4.9	Tilby rådgivning om fornybare og energieffektive løsninger, energisparingstiltak og støtteordninger til boligeiere.	Klimapådriver	Energiportalen	Kampanje i 2019 og 2021	Energirådgivere/ infomøter. Kommunal egenandel ca. 70 000 kr pr kampanje. Totalt ca. 140 000 kr.
4.10	Oppfordre alle eiere av private næringsbygg å utvikle oljefyring og tilby energirådgivning og informasjon om fornybare energiløsninger og støtteordninger.	Klimapådriver (Næringsrådgiver)	Energiportalen Hadelandshagen	Kampanje i 2019	Energirådgivere/ infomøter. Kommunal egenandel ca. 50 000 kr

5.2	Gjennomføre en årlig informasjon- og holdningskampanje for ulike temaer innen energi og klima (eksempler: Grønne uker, Mobilitetsuka, Earth Hour). Lunner kommune etablerer en årlig klimauke der klima settes på agendaen i alle kommunale tjenester	Klimapådriver	Kommunikasjonsansvarlig	Årlig i perioden 2018-2022	Personalressurser Kommunal egenandel Søke tilskudd
5.7	Gjennomføre informasjon- og holdningstiltak for å øke gjenvinning av plast og redusere bruk av fossil og ikke-nedbrytbar plast.	HRA	Klimapådriver Kommunikasjonsansvarlig	Personalressurser Informasjonsmateriell/ markedsføring	
5.9	Gi alle innbyggere tilgang til ENØK-analyser av boligen sin	Klimapådriver	Energiportalen Kommunikasjonsansvarlig	Årlig lisens: 10-20 000	
6.3	Etablere prosjektet «Den dyktige bonden» for å veilede og bistå gardbrukere til å; - forbedre agronomisk praksis som gir lavere klimagassutslipp (eksempler: endret jordbearbeiding, bedre drenering, grøfing, hindre jordpakking). - ta i bruk ny teknologi som gir lavere klimafotavtrykk (eksempler: gjødslingsteknologi, presisjonslandbruk, biogassproduksjon, roboter/droner etc.). - ta i bruk utmarksbeite i områder med tilgjengelige ressurser. - organisere jordleieforhold som gir minst mulig transport. - bruke fornybart drivstoff med lavt klimafotavtrykk på landbruksmaskiner. - gjennomføre energieffektivisering av bygningsmassen i landbruket	Landbrukskontoret	Klimapådriver Landbrukets fagråd Norsk Landbruksrådgivning Fylkesmannen Fylkeskommunen RR	2018-2022	48 000/året i 3 år
7.6	Gjennomføre pilotprosjekt og kurs i sertifiseringsordningen «Bærekraftig reisemål» for reiselivsbedrifter på Hadeland	Destinasjonsselskapet GHRR	Klimapådriver	Innen 2020	Kursutgifter Prosjektleder Kommunal egenandel?
7.9	Arrangere informasjonsmøter om miljøledelse i bedrifter og ulike sertifiseringsordninger.	Næringsrådgiver/ Klimapådriver	Hadelandshagen	2018-2019	Kursutgifter

Vurdering og drøfting:

1. Prioritering av tiltak

Enkelte tiltak i handlingsplanen har en relativt lav kost for kommunen i forhold til hva en får ut av dem fordi det er snakk om en kommunal egenandel og ekstern finansiering. Dette gjelder spesielt:

6.3. Den dyktige bonden.

Kommunens egenandel er kr. 48 600 pr. år i 3 år. Total prosjektkostnad for hele prosjektperioden er kr. 3 600 000, der Hadelandskommunene samlet spiller inn en egenandel på kr. 600 000.

I prosjektet Den dyktige bonden er det mange klima- og miljøtiltak som skal utføres innenfor landbruket. Tiltakene hører hjemme i både Klima- og energiplanen, Vannforvaltningsplanene og Landbruksplanen. Tiltakene gagnar dermed ikke bare landbruket i seg selv, men også samfunnet for øvrig. Dette er ikke direkte i tråd med formålet med klimafondet, men det vurderes allikevel som riktig at klimafondet kan brukes for å dekke tiltaket.

5.2 Handlingskampanje «Klimasmart hverdag»

Gjennomføres våren 2019 i forbindelse med Miljøhovedstadsåret og er et samarbeidsprosjekt mellom Asker, Røyken, Lillehammer, Gjøvik, Gran, Lunner og Jevnaker kommuner. Trolig blir flere kommuner i Osloregionen med ifm Miljøhovedstadsåret.

Handlingskampanjen følger opp tiltak 5.2 i klimaplanen. Har i tillegg mulighet for å innlemme følgende tiltak: 2.1, 4.7, 5.6, 5.7, 7.9. Det avhenger av ressurser (personal + midler).

Kommunens egenandel for deltakelse i prosjektet er kr. 20 000 pr. kommune. Ette er med å finansiere alle aktiviteter som gjennomføres som et samarbeid inkludert:

- Utvikling av registrering/formidlingsverktøy
- Google sprint arbeidsseminar for kommunale utfordringer innen klima
- Markedsføring
- Informasjonsmaterieil
- Noen fellesarrangementer

Prosjektet er finansiert delvis av Klimasatsmidler (kr. 885 000 er innvilget), og det skal også søkes Oppland fylkeskommune om finansiering (kr. 200 000).

Kommunene oppfordres til å sette av ekstra midler til egne aktiviteter for å få økt lokal forankring og gjennomføre flere aktiviteter i kampanjen som er i tråd med mål og tiltak i sine klima- og energiplaner.

I Lunner/Hadelandskommunenes tilfelle kan det være:

- Energirådgivningstjenester/Grønne uker (tiltak 4.9, 4.10, 5.9) (ca. kr. 100 000 fra Lunner)
- Gjennomføre informasjon- og holdningstiltak for å oppnå endrede matvaner og mindre matsvinn (tiltak 5.6). Tiltaket innebærer å rekruttere matvinnfamilier som konkurrerer på å redusere matsvinn. De får tips og kurs underveis om hvordan de skal gå frem for å få til dette. (dekkes av tilskudd og egne personalressurser)
- Gjennomføre informasjon- og holdningstiltak for å øke gjenvinning av plast og redusere bruk av fossil og ikke-nedbrytbar plast (tiltak 5.7) (Gjennom

HRA sitt ordinært arbeid - ikke kostnad for kommunen, men klimapådriver følge opp)

- Arrangere informasjonsmøter om miljøledelse i bedrifter og ulike sertifiseringsordninger (tiltak 7.9) Møter/kurs i samarbeid med Hadelandshagen. (ca kr. 8 000 kr)

Handlingskampanjen klimasmart hverdag med tilleggsaktiviteter synes å være godt innenfor intensjonen ved opprettelsen av klimafondet.

Andre støtteordninger

I handlingsplanen er det flere tiltak som går ut på energirådgivning i kombinasjon med direkte støtteordninger for privatpersoner og bedrifter som ønsker å bytte til energibesparende løsninger. Vi vil anbefale å satse først og fremst på energirådgivning. Rådgivningen skal være objektiv, basert på hva som er de beste løsninger for den aktuelle bygningen, og ikke hvilke løsninger man kan få tilskudd til. Rådgivningen kan imidlertid gi generell informasjon om hvilke støtteordninger som finnes. Rådgivningen kan også komme mange flere til gode.

Enova har flere tilskuddsordninger for energibesparende løsninger til boliger og fritidsboliger. Tiltak støttet av Enova kan ikke ha mottatt offentlig støtte for samme tiltak. Dette betyr at en kommunal tilskuddsordning vil være istedenfor tilskudd fra Enova.

Om en likevel ønsker å innføre en støtteordning, er det å anbefale å satse på solceller (el-produksjon) til næringsvirksomheter. Enova støtter ikke solcelleanlegg til næringsbygg. Det er et område der det er vanskelig å få til lønnsomhet, og et tilskudd kunne ha vært med på å styrke interessen for og gjennomføring av tiltaket. Hvis en legger til grunn Enovas satser for eneboliger, vil tilskuddet utgjør maksimalt kr. 28 750 pr. bygning. Det vil bety at et svært begrenset antall bygninger kan støttes med tilskudd fra klimafondet.

Rådmannen velger med bakgrunn av disse vurderinger ikke å innstille på innføring av støtte til el-produksjon. Dersom kommunestyret likevel ønsker å innføre en direkte støtteordning for el-produksjon, kan kriterier for støtte til el-produksjon baseres på kriteriene til Enova. Tildelingskriterier fra Enova - tilpasset til næringsbygg her - vises under.

Tildelingskriterier for støtte til el-produksjon

Produksjonsanlegget skal være installert i et næringsbygg i Lunner kommune

- Støtten forutsetter at du er juridisk eier av bygningen hvor tiltaket er gjennomført.
- Dersom du eier mer enn en eiendom kan du få støtte til tiltak i disse så lenge formålet med eiendommene ikke er utleievirksomhet.
- Anlegget skal produsere elektrisitet basert på en fornybar energikilde
- Anlegget må være tilkoblet elektrisitetsnettet gjennom en plusskundeavtale

- Arbeidet skal være utført av fagfolk. Arbeidet må utføres av personer som har nødvendig utdanning og autorisasjon. Dette er viktig fordi vi ønsker at du får riktig installasjon av utstyret, og dermed den kvaliteten du betaler for. I tillegg får du reklamasjonsrett og eventuelt garantier som sikrer anlegget ditt.
- Du kan ikke motta annen offentlig støtte til samme tiltak, eller ha mottatt støtte til el-produksjon i samme bygning tidligere
- Fakturadokumentasjon for anlegget, inkludert installasjonskostnader, må være datert innenfor de siste 18 månedene

Dette må du legge ved i registreringen:

- **Komplett fakturadokumentasjon for tiltaket.** Vi beregner støtten ut fra innsendt dokumentasjon. Du kan ikke sende inn ekstra fakturadokumentasjon eller få utbetalt ekstra støtte etter at saken er konkludert.
  - Fakturaen må være utstedt til deg, evt. dere, som eier eiendommen og som registrerer tiltaket.
  - Bekreftelse på en plusskundeavtale er inngått
- **Dersom tiltaket er anskaffet gjennom en leasingavtale eller nedbetalingsplan, må du legge ved følgende dokumentasjon:**
  - Kopi av avtale/kontrakt mellom kunde og leverandør som inneholder
  - bekreftelse på at eierskap til utstyret blir overført til kunden senest ved utløpet av leasingavtalen
  - nedbetalingsplan for tiltaket
  - den totale investeringskostnaden for anlegget, som ikke inkluderer service- og driftskostnader
  - kopi av første faktura for tiltaket, som bekrefter på at anlegget er installert

Dette kan du få utbetalt:

35 % av dokumentert totalkostnad (inkl. mva.), opptil:

- 10 000 kroner for et produksjonsanlegg
- 1 250 kroner ekstra per kW installert effekt opp til 15 kW
- Det vil si at dersom du installerer 15 kW effekt, kan du få opptil 28 750 kroner totalt

2. Personalmessige forhold

Den dyktige bonden er et tiltak som skal gjennomføres av landbrukskontoret for Hadeland.

Lunner kommune har en felles klimapådriver med Gran og Jevnaker. Klimapådriveren er ansatt ved Regionråd for Hadeland. Tiltak i handlingsplanen som er aktuelle å finansiere gjennom bruk av klimafond vil i hovedsak bli fulgt opp av klimapådriveren.

3. Økonomiske forhold/forhold til budsjett og økonomiplan

Finansiering av overnevnte tiltak fra klimafondet vil føre til en reduksjon av fondet over tid. Bruk av midlene er i tråd med føringene fra fondets opprettelse. Utviklingen vil være slik:

Tiltak som finansieres fra Klimafond	2019	2020	2021
6.2 Den dyktige bonden	kr 48 600	kr 48 600	kr 48 600
5.2. Klimasmart hverdag	kr 20 000		
4.9, 4.10, 5.9 Energirådgivning	kr 100 000		
7.9 Miljøledelse i bedrifter	kr 8 000		
Sum pr. år	kr 176 600	kr 48 600	kr 48 600
Sum for hele perioden			kr 273 800
Rest til disposisjon på fondet			kr 226 200

Konklusjon med begrunnelse:

Et utvalg av tiltak fra Klima- og energiplanens handlingsprogram finansieres fra klimafondet over en periode på 3 år fra 2019 - 2021. Følgende tiltak er prioritert.

- Den dyktige bonden
- Handlingskampanje klimasmart hverdag
- Energirådgivning
- Matvennlige familier - holdningstiltak mat
- Miljøledelse i bedrifter - kurs i samarbeid med Hadelandshagen

Følgende budsjettendringer vedtas:

Budsjettendring 2019							
Kontoart	Ansvar	Tjeneste	Tekst	Utgift		Inntekt	
				Økning	Reduksjon	Reduksjon	Økning
14701	4310	3291	Den dyktige bonden	48 600			
14701	1120	1002	Klimatiltak utført av regionråd for Hadeland	128 000			
19401	1120	8801	Disp.fond Klima 2569953				176 600
			Sum	176 600	0	0	176 600
			Netto				0

Dokument i saken:

Vedlagt til behandlende organ:

Handlingsprogrammet til Klima- og energiplan 2018 - 2022

Øvrige dokument:

Særutskrift av saken med saksframlegg sendes til:

Rett utskrift av møtebok.
Roa,

Utvalgssekretær